

I i II optuženici navode da nemaju pitanja.

„Na pitanje predsjednika vijeća odgovaram da ja nisam vidjela da je moj otac imao ikakvo oružje, nije imao niti vojnu uniformu, ali sam rekla da pretpostavljam da je bio uključen u obranu jer ne znam da nije pa nisam htjela lagati. Ja i kad sam bila s roditeljima nisam išla pretjerano daleko, možda samo 200-300 metara po mlijeko, ne znam kako se ti ljudi sada zovu. Ne znam za nikakva pravila što se tiče obrane sela, ali pretpostavljam da su muškarci i to mlađi bili u to uključeni, ali detalje ne znam.

Ja se ne mogu očitovati sada o postavljanju imovinsko-pravnog zahtjeva, upućena sam da ga mogu ostvarivati u parnici pa navodim da ću se navodno o tome izjasniti kasnije.“

Svjedokinja potražuje trošak dolaska na glavnu raspravu od Zrenjanina do Zagreba i natrag.

Sud donosi:

r j e š e n j e

Isplatit će se svjedokinji trošak dolaska na glavnu raspravu.

U sudnicu se poziva svjedok Stevo Jović.

Svjedok **STEVO JOVIĆ**, sin Marka, rođen 29.10.1929.godine u Divoselu, s prebivalištem u [REDACTED], umirovljenik, nesrodan s I i II optuženicima.

Predsjednik vijeća upozorava svjedoka u smislu članka 324. stavak 1. ZKP-a da je dužan iznijeti sudu istinu i sve što mu je o predmetu poznato te ga upozorava da je lažno svjedočenje kazneno djelo, a u smislu članka 236. ZKP-a da nije obvezan odgovarati na pojedina pitanja ako je vjerojatno da bi time izložio sebe ili svoga bliskog rođaka teškoj sramoti, znatnoj materijalnoj šteti ili kaznenom progonu.

Svjedok izjavljuje da je razumio upozorenje te iskazuje:

„Ja bih molio da mi se dopusti dvije – tri riječi prije nego što kažem ovo što je bilo u 09. mjesecu 1993. Htio bih reći da su Srbi na tom području već 300 godina, uvedeni u gruntovnice i živjeli. 1941. godine 9. ustaška bojna je pobila 634 osobe u jednom danu. Nakon drugog svjetskog rata, malo po malo su život je postao dosta dobar, Srbi i Hrvati su se međusobno posjećivali, ženili i sve je bilo više – manje u redu. Nakon raspada Jugoslavije naglo je postalo čudno. Sjećam se jednom da sam u Gospiću sreo jednog Dalmatinca koji je inače kod mene dolazio po sijeno i krumpir, a on je prošao u Gospiću pored mene i ne pozdravivši me. Ja sam ga zaustavio, pitao šta je, on je rekao da se nešto čudno dešava i da on samnom sad ne smije piti jer se boji da će ga njegovi Dalmatinci. Međutim, mi smo ipak popili piće i pričali. Nakon nekog vremena ja sam jedanput bio otišao na benzinsku stanicu i tamo su mi rekli da ne mogu dobiti više nego pet litara benzina. Nisu ni htjeli primiti na otkupu moje žito i sve je to nekako izgledalo da se Srbe gleda drugačije. I onda se dogodilo zlo. Kod nas su došle ove paravojne jedinice tzv. „četnici“. Mi domaće stanovništvo ih nismo voljeli i bili smo protiv njih, bunili smo se ali ništa nismo mogli napraviti i onda je sve

uništeno. Jedina razlika između ustaša 1941. i ovo što se sad desilo je u tome što ovi što su sad došli su uništili spomenike i groblje i to 90 posto, a zatrovani su i bunari. Ustaše 1941. to nisu napravili.

Dana 09.09.1993. godine moja pokojna supruga Anđa Jović je mene probudila ujutro rano da se puca. Ja sam rekao da nije ništa čudno, stalno se puca. Međutim, kad sam izašao van vidio sam da prva kuća koja je bila prema Ornicama, gori. Nismo imali ništa drugo nego pobjeći u šumu i tamo se nas nekoliko sakrilo. Pobjegli smo moja žena i ja, majka od ove svjedokinje koja je bila prije mene, Milka Begović, Matić Seja i njezin muž Nikola Matić, bila je i Jović Smilja majka od Milana Jovića i Jerković Jagoda, a isto tako je bila i Potkonjak Jeka. Mislim da je Jeka rođena 1920. ili 1922. godine, Matić Seja je bila rođena 1924. ili 1925. godine, a od prilike tada je rođen i Nikola. Mi smo se svi sakrili u šumu, nismo mogli nigdje jer se „tuklo“. Pucalo se iz tromblona, a Seja Matić je bila i ranjena. Mi smo gotovo na jednom mjestu ostali do 11.09.1993.g. i onda su po vodu otišli moja pokojna žena Anđa i Jović Milan. Međutim, ono se nisu vratili. Ja sam čuo hitac, a onda sam čuo i rafalnu paljbu, s tim što je rafalna paljba bila oko 07 sati naveče, a oni su otišli u 03 sata popodne. Nakon što sam ja čuo tu rafalnu paljbu, mi smo rekli da moramo bježati jer će nas pobiti. Spustili smo se preko ceste i tamo je opet bilo pucanja, svi smo zalegli, a Jeka Potkonjak je počela zapomagati da će ju zaklati. Ja sam vidio da se izgubila i jedva sam ju nagovorio da krene s nama. Međutim, mi kad smo se digli i krenuli, Nikole Matića više nije bilo. On mi je ispričao što se s njim desilo.

Naime, on je krenuo u pravcu Bilaja i tamo je naišao na džip Vojne policije HV-a. Pitali su ga: „Stari gdje ideš“, a on je rekao da ide kod Škuke, Škuka je Joso Mraović poznatiji kao „lički Tuđman“. Vojni policajci su ga pratili i onda mi je Nikola Matić rekao da je došao kod Škuke i da ga je Škuka poslije smjestio u Senj nakon što ga je odvezao u Gospić. Kasnije je Nikola Matić razmijenjen i onda mi je to ispričao.

Da se vratim na ovo kad smo se mi digli, mi smo htjeli otići do Počitelja, ja sam vidio da gori kuća od obitelji Vukavica, a vidio sam da gori imanje od Kričković Dušana, a to su bile dvije kuće i gospodarske zgrade. Mi smo htjeli doći do Rogića mosta, a vidjeli smo da gore kuće u Rajčevićima i Anićima. Na mostu smo čuli galamu hrvatskih vojnika, tamo nismo mogli ići. Tamo smo negdje proveli noć i onda sam ja vidio da u Mičevićima gore tri ili četiri kuće i to uveče kad smo prolazili kraj njih. Htjeli smo krenuti gore prema Drljićima i došli smo na Glavičak do područja koji se zove Šašine. To su bare, a tamo sam došao jer sam vidio kad sam bio na Glavičku da Drljići gore i da tamo ne možemo. Uglavnom kad je naša grupa došla u Šašine, zapucao je mitraljez, ja ne znam jesu li nas čuli ili ne, ali ispaljene su one rakete za osvjetljivanje, da li žute ili bijele, mi smo svi zalegli, a onda su pale i granate, ja mislim da je bila od ručnog bacača, a mene je geler pogodio u lijevo bedro. Taj puta je poginula Milka Bjegović. Onda je opet zapucao mitraljez i to prilično dugo. Kad je prestao, mi smo se digli i krenuli, ja sam išao prvi, a ženama sam rekao da se drže za ruke da se ne izgube. Onda je opet zapucao mitraljez i ja sam dobio u koljeno. Pao sam, a ovi ostali su pobjegli, a ja sam ostao sam. Našao sam nekakvo drvo i vukao sam se s tim drvetom. Više nisam mogao, bio sam gladan, žedan, umoran, sam. Došao sam na jednu čistinu i tamo sam se naslonio na drvo, a to je bilo 14.09.1993. godine u jutro. To je već bilo blizu Počitelja. Tamo su naišli nekakvi seljaci, a ja sam od njih poznao jednog Dalmatinca koji se priženio u Čitluk i prvo što mi je on rekao „i mater su ti ubili“. Ja sam mu rekao „čovječe daj mi vode“, međutim, oni vode nisu imali i onda su

4483
146

oni otišli, odnosno dvojica su me odveli do kamiona i taj me kamion odvezao u ambulantu u Medak. Bolničar me pitao gdje treba previti jer sam bio krvav, a ja sam tražio čašu rakije i onda sam si mislio sad previjaj što hoćeš. 15.09.1993.g. sam operiran u Kninu i tada nas je obilazila komisija.

To je ono što ja znam, a i znam da su i moja žena Anđa i Milan Jović 11.09.1993. godine, onda kad su ubijeni i zvjerski mučeni. To znam po podacima iz dokumentacije koju sam dobio, a jedna je iz Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku ovdje u Zagrebu, sa izviješćem o autopsiji koja je rađena 13. svibnja 2000. godine, a isto tako i iz dokumenta vezano uz predmet Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju gdje se spominje ime moje supruge i navedeno je da je premlaćena i ustrijeljena. Ja imam i neke slike koje je slikao UNPROFOR i to mogu ostaviti. Ja sve te dokumente mogu ostaviti."

Na pitanje zamjenika Glavnog državnog odvjetnika, Antuna Kvakana, svjedok odgovara:

„Odgovaram da sam ja prije mirovine bio policajac, a u mirovinu sam otišao 1977. godine i otvorio sam farmu, imao sam bikove, krave, konje, uzdržavao sam ženu, majku, šogoricu i punicu. Proizvodio sam dva vagona krumpira. Domaće stanovništvo se bavilo poljoprivredom i od poljoprivrede se moglo dobro i debelo živjeti. Na području Divosela i Čitluka možda je bilo 500 ili 600 ljudi što je tamo živjelo, a u ovoj akciji je spaljeno 400 kuća. Kada me zastupnik optužbe pita jesam li ja bio uključen u obranu tog područja, mogu reći slijedeće: Moja dva sina, kao što bi rekli ovi četnici što su došli, su bili ustaše. Ja sam imao dva sina u HV-u, jedan je kao hrvatski vojnik i poginuo. Ovi četnici koji su došli su mene zvali da sam ustaša i mnoge noći da su oni došli smo moja žena i ja otišli spavati van u živicu jer smo se bojali da nas ne ubiju. U Divoselu nije bilo gotovo nikakve obrane, tamo se moglo ući kad god se htjelo. Mlađe domaće stanovništvo je išlo na straže jer je moralo, Babić je osnovao svoju državu i to se moralo. Neki su imali oružje, a neki nisu, a kad je došao UNPROFOR, onda su oni rekli da svi moraju predati oružje i ovo domaće stanovništvo je predalo sve. Ja mogu reći da od domaćeg stanovništva nije stradala niti jedna hrvatska kuća niti je ubijen i jedan Hrvat. Ja nisam imao nikakvo naoružanje osim mog pištolja kojeg sam dobio kad sam išao u mirovinu i taj pištolj su mi uzeli srpski policajci poslije „Oluje“.

Dalje, odgovaram da ja znam za neke ljude koji su poginuli u ovoj akciji i ja sam napravio popis i predajem ga sudu, ja mislim da te osobe nisu mogle biti nikakvi vojnici jer su bili ili stari ili bolesni. Ja znam da je npr. poginula Bjegović Bosiljka koja je bila slijepa i imala je 80 godina, a ubijena je na stepenicama od strane hrvatskih vojnika. To mi je ispričala njezina unuka Nikšić Mileva i još mi je rekla da je bila u živici i da je gledala kako su joj ubili baku."

Zastupnik optužbe navodi da više nema pitanja.

Branitelj I optuženika navodi da nema pitanja.

Na pitanje branitelja II optuženika, odvjetnika Vlatka Nuića, svjedok odgovara:

„Mi kad smo bili u ovom zbijegu bio je Mićo Jović koji je sa sobom imao lovačku pušku, a ja sam sa sobom imao pištolj. Kad me branitelj pita zašto se nismo predali, a imali smo samo lovačku pušku, odgovaram da smo se predali bili bi zaklani. Svi koji su se predali su zaklani. Kad mi branitelj predočava da nije zaklan Nikola Matić, ja mogu reći da je to točno, a on nije zaklan zato što se pozvao na „Škuku.“

Htio bi dodati da sam ja protiv klevetanja jer smatram da nisu svi Hrvati ustaše, niti su svi Srbi četnici. Četnici koji su došli kod nas spavali su na položajima, a svaki put bi im se morala spremati hrana. Bila je kuhinja gdje su oni odredili da im se sprema hrana. Ja nisam poznavao gđu Obradović, već sam čuo za nju da je bila pijana baba koju su četnici naučili da puca i htjeli da ona postane heroj i da ju opjevaju kao heroj, a zapravo je bila pijana baba koju su oni opijali i hranili. Kada me branitelj pita otkud znam da u Šašinoj bari su na nas pucali hrvatski vojnici, odgovaram da kako ne bi znao kad sam prošao kroz njihove položaje. Dalje, odgovaram da ne znam da li su to možda bili hrvatski policajci, ali svakako su bili ili policajci ili vojnici.“

Na pitanje punomoćnice oštećenika, odvjetnice Renate Domazet-Daskal, svjedok odgovara:

„Ja sam saznao da je moja supruga mrtva čim je nestala, a kako je poginula to sam saznao iz dokumentacije jer u optužnici na strani 36 piše da je živa nabijena na kolac, da joj je vagina razderana, a još i piše da nije mogla biti predana u razmjenu jer bi se onda vidjelo da je mučena, a kad je bila ona razmjena 50 tijela u Metku.

Dalje, odgovaram da je moja žena nađena u septičkoj jami u Obradović varoši u Gospiću, tamo je nađen Milan Jović, Vojnović Stevo i još neki za koje ne znam kako su se zvali. Oni su nađeni 2000. godine kad je pukovnik Grujić iz HV-a obavljao ta iskapanja.

Ja ne postavljam imovinsko-pravni zahtjev, a htio bih dodati da ne optužujem gospodu generale, mislim da su oni više zavedeni nego krivi jer njihovi podčinjeni bi trebali znati tko je napravio ove zločine, a ja sam za to da budu kažnjeni svi koji su činili zločine bez obzira jesu li Srbi ili Hrvati i da ponovo imamo suživot. Ja znam da ja to neću doživjeti, ali možda moji unuci hoće.“

I i II optuženici navode da nemaju pitanja.

Nema pitanja niti primjedbi na iskaz svjedoka.

Svjedok dodaje da nema primjedbi na organizaciju dolaska i odlaska sa suda.

U 14,00 sati iscrpljen je za danas određen redoslijed, glavna rasprava biti će nastavljena sutra kao što je to određeno pa predsjednik vijeća određuje prekid glavne rasprave, a nastavak određuje za sutra u 9,30 sati, što prisutni primaju na znanje i na raspravu se obvezuju pristupiti.

Dovršeno u 14,00 sati.

Predsjednik vijeća

Zapisničar